

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/647- /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva Panaszos püspökladányi lakos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 211/2010. (IV. 14.) számú állásfoglalása megállapításaira a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

Panaszos előadta, hogy Budapest, V. kerületi Erzsébet tér Gödör melletti parkjából a Rendőrség 2009. július 04-én 16 óra 50 perc körüli időben igazoltatás majd személyes adatainak "felvétele" után előállította a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) VII. kerület Rendőrkapitányságra. Ezt követően a fogdában eltöltött több óra után kihallgatását követően szabadon engedték.

A panaszos által sérelmezett intézkedések az alábbiak:

- az igazoltatás ténye és a személyes adatainak rögzítése,
- az előállítás oka közlésének elmaradása,
- nem közölték, hogy vádolják-e valamilyen cselekménnyel, illetve,
- amennyiben igen, akkor mivel.

II.

A rendelkezésre álló rendőrségi okiratokból a következők állapíthatók meg.

Budapest rendőrfőkapitánya a 01000/36775/2009. ált. számú egyedi utasításával 2009. július 04-én 00 órától 24 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése alapján. A rendelkező rész értelmében az állomány feladata az volt, hogy figyelemmel kísérje a rendezvényekre érkezőket és megakadályozza a jogsértések kialakulását. Ennek keretében szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálást hajthatott végre. A fokozott ellenőrzést elrendelő utasítás indokolása szerint 2009. július 04-re nagy számú demonstráció megtartását jelentették be Budapest területére, amely rendezvényeken várhatóan jelentős lesz a résztvevők létszáma.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) 01000-105-716-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint 2009. július 04-re Budapest területére 16 bejelentés érkezett a Rendőrséghez a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) szerint minősülő rendezvény megtartásáról, ezen belül hét rendezvényt kívántak az V. kerületben tartani. Két bejelentő a Szent István térre, két bejelentő a Kossuth térre, további egy-egy bejelentő az Arany János utcába, a Markó utcába és a Nádor utcába jelentett be rendezvényt. A két Szent István téri rendezvény napirendjeként a következőket jelölték meg: „beszéd a Szabadság téren zajlott jogsértésekről”, illetve „szimpátiatüntetés a koncepciós perek áldozatai mellett”; az egyik Kossuth téri rendezvény célja a következő volt: „tiltakozó tüntetés a Szabadság téri tüntetés megtiltása miatt”, míg a másik Kossuth téri rendezvény bejelentője napirendet nem jelölt meg.

Annak ellenére, hogy az V. kerületi Erzsébet térre a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényt nem jelentettek be 2009. július 04-re, aznap délután több száz fős csoportosulás jelent meg ott azzal a céllal, hogy egy bejelentés nélküli rendezvényen vegyenek részt.

A megjelenteket 16 óra 58 perckor szólították fel a terület elhagyására, figyelmeztették a helyszínen maradókat, hogy őket igazoltatják és előállítják. Mivel a felszólításnak nem engedelmeskedtek 17 óra 19 perckor a rendőrök megkezdték a kilátásba helyezett igazoltatásokat és előállításokat. A tömeg 18 óra 07 perckor a rendőröket megtámadta, követ, palackokkal, betondarabokkal dobálták a sorfalat, és a cselekményeket felszólítás ellenére sem hagyták abba. Az események kapcsán összesen 190 főt állítottak elő az Erzsébet térről.

A BRFK 01000-105-794-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint a felszólítások és figyelmeztetések 20.31 óráig folyamatosan jól hallhatóan folytatódtak.

A panaszos előállításáról készült 29022/506752/2009/id. számú rendőri jelentés szerint az igazoltatásra az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján, az átvizsgálásra a 31. § (1) bekezdése, az előállítására a 33. § (2) f) pontjának I. fordulata alapján – „a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja” – került sor. A jelentés szerint a rendőr kényszerítő eszközként testi kényszert alkalmazott. A testi kényszer alkalmazása a rendőri jelentésben kifejtettek szerint azáltal valósult meg, hogy a Panaszost a „karjánál fogva” vezették az előállító kocsihoz. Az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján az előállított kérte hozzátartozója értesítését, amely a jelentés adatai szerint megtörtént.

A jelentést tevő rendőr látta, hogy a helyszínen a Magyar Gárda egyenruháját viselő panaszos társaival a földön ült, karjaikat egybekulcsolták. A panaszossal ekkor közölte, hogy szabálysértést követ el, ezt követően felszólította, hogy a teret hagyja el. Mivel a felszólításnak sem tett eleget a panaszos a rendőr közölte vele, hogy a szabálysértés továbbfolytatása esetén elő fogja állítani. Az előállítás során a BRFK VII. kerületi Rendőrkapitányságra szállították a panaszost, ahol az ügyeletes tisztnek sérülés- és panaszmentesen átadták őt.

Az iratokhoz csatolt igazolás szerint a panaszosnak az előállítás során sérülése panaszra nem keletkezett, előállítása 2009. július 4-én 17 óra 24 perctől 2009. július 05-én 00 óra 50 percig tartott.

A panaszossal szemben a BRFK V. kerületi Rendőrkapitánysága tett szabálysértési feljelentést a 218/1999. (XII. 28.) Korm. Rendelet az egyes szabálysértésekről 40/A. § (1) bekezdése szerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt.

III.

Az ismertetett bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

2009. július 04-én délután több száz fős tömeg tagjaként a Budapest V. kerületi Erzsébet téren a panaszos Magyar Gárda egyenruháját viselve jelen volt egy előre be nem jelentett, a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényen. A rendőri erők a helyszínen hangosbemondón keresztül 16 óra 58 perctől kezdődően több alkalommal felszólították a téren tartózkodókat, hogy jogsértő magatartásukat hagyják abba, távozzanak, illetve figyelmeztették őket, hogy aki nem tesz eleget a felszólításnak, azt igazoltatják majd előállítják. 17 óra 19 perctől megkezdték a kilátásba helyezett intézkedések foganatosítását. A helyszínen tartózkodó panaszos, a felszólítások ellenére, annak ellenállva, több társával a földre ült, és ellenállásukat erősítendő, karjaikat összefonták a mellettük ülő karjaival. A panaszossal az intézkedő rendőr személyesen is közölte, hogy cselekményével szabálysértést követ el, egyenruháját vegye le, a teret pedig hagyja el. A panaszos a már személyesen neki címzett felszólításnak sem engedelmeskedett, annak ellenére, hogy az első felszólítást követően 20.31 óráig (három óra és tizenkét percen át) a felszólítások a hangosbemondón keresztül szakadatlanul, jól hallhatóan ismétlődtek.

Az intézkedő rendőr az eredménytelen felszólítást követően közölte a panaszossal, hogy szabálysértés abbahagyására irányuló felszólítás ellenére történő továbbfolytatása miatt előállítja. A panaszossal szemben jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt a BRFK V. kerületi Rendőrkapitányság szabálysértési feljelentést tett (01805/6511/2009/szabs.).

Az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is. A tér elhagyására történő felszólítás során megtörtént-e az ezzel kapcsolatos tájékoztatás: az ok és a jogalap egyértelmű és jól hallható közlése elhangzott-e, vagy sem. Minderre kizárólag a panaszos szabálysértés gyanúját felvető cselekményének alábbi értékelése érdekében került sor, és – figyelemmel a Fővárosi Bíróság 20.K.34.132/2008/20. számú ítéletére is – a vizsgálat és az ez alapján a fenti kérdésben hozott döntés nem érinti az illetékes bíróság törvényben biztosított ama kizárólagos jogát, hogy a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény feloszlátása jogellenességének kérdésében érdemben döntsön¹.

Az intézkedés – így az igazoltatás – jogalapját a BRFK vezetője által egyedi utasításban elrendelt fokozott ellenőrzés², valamint e feladatok ellátása során észlelt, a panaszos által elkövetett cselekmények képezik. A panaszos a több órán át folyamatosan elhangzó, majd az ellenállása miatt vele szemben intézkedést kezdeményező rendőr egyedi felszólításának sem engedelmeskedett, ekkor nyilvánvalóan megszegte azon törvényi rendelkezésből eredő kötelezettségét, hogy a rendőri intézkedésnek engedelmeskedjen³.

Önmagában e tipikus magatartást jogszabály szabálysértésként büntetni rendeli⁴. Emellett a panaszos a jogerős bírósági ítélet hatályát, a jogerősen feloszlátott társadalmi szervezet egyenruhájában, annak tevékenységeként feltüntetve, tömegesen fellépő személyek csoportjának tagjaként negligálta, tagadta. Ezáltal a jogállamiság egyik értéktartalmú alapelemét a független bíróságok ítélezési tevékenységét nyíltan, mások számára észlelhető módon semmibe vette. E magatartás olyan markánsan kifejezett, így kihívó közösségellenességet hordoz magában, melyről az intézkedést elrendelő rendőri vezető, illetve a panaszossal szemben intézkedő rendőr alappal feltételezhette, hogy szabálysértést

¹ A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése szerint, ha a rendezvényt feloszlátják, a rendezvény résztvevője a feloszlátástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a feloszlátás jogellenességének megállapítására.

A Fővárosi Bíróság 20.K.34.132/2008/20. számú ítéletének indoklásában kifejtette, hogy „...a Független Rendészeti Panasztestület az állásfoglalásában és az alperes is határozatában nem a jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor a demonstráció jogszerű oszlatásával kapcsolatosan érdemben állást foglalt. Ugyanis arra kizárólag a Fővárosi Bíróságnak lett volna hatásköre, és illetékessége a fentebb említett Gytv. 14. (3) bekezdésében foglaltak alapján, az erre irányuló kereseti kérelem kapcsán.”

² Rtv. 30. § (1) bekezdése alapján a Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

³ Rtv. 19. § (1) bekezdés alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

⁴ Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 23.) Kormányrendelet 40/A. § (1) és (2) bekezdései szerint, aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

A fent bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

valósíthat meg e cselekményével is a panaszos⁵. Az intézkedő rendőr pedig előállíthatja azt a személyt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló rendőri felszólítást követően tovább folytatja, továbbá azt is, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható⁶.

Ezek alapján tényszerűen megállapítható, hogy a panaszolt előállítás jogszerűen történt, hangsúlyozva azt a tényt is, hogy az előállítás alapjául szolgáló, az intézkedéskor tapasztalható tények alapján dönt a rendőr az előállításról, ilyen esetekben az előállításához a törvényben megkövetelt szabálysértés, vagy bűncselekmény gyanúja nem éri, nem is érheti el a büntetőjogi, vagy szabálysértési jogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés, vagy a bűncselekmény lehetőségét nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az előállításra⁷.

A rendőr eleget tett törvényi kötelezettségének, amikor az előállítást megelőzően, közölte a panaszossal az előállítás fent részletezett okát⁸. A szabálysértési feljelentés szándékának előzetes közlését pedig kizárólag arra az esetre írja elő jogszabály, ha az intézkedés alá vont személy a számára felajánlott helyszíni bírság összegét vagy a bírságolás tényét vitatja, így az eljáró hivatalos személy köteles az érintettet feljelenteni a szabálysértés miatt⁹. Ez a lehetőség azonban ezen ügyben szóba sem jöhet, mert a helyszíni bírság kiszabására e szabálysértések miatt nincs lehetőség.

A fent kifejtettek alapján a Panaszos alaptalanul kifogásolja az ilyen tárgyú tájékoztatás elmaradását. Szintén alaptalan a Panaszos személyes adatai rögzítésének sérelmezése, mivel ez az adott helyzetben, a további intézkedések – szabálysértési feljelentés megtétele – miatt szükséges és ezért a rendőr számára kötelező volt¹⁰.

Az előállítás foganatosítása során, objektív okokból – az előállítással kapcsolatos egyes részcselekmények elvégzése miatt – az előállítással kapcsolatos eljárási cselekmények

⁵ A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142/A. § (1) bekezdése szerint aki olyan kihívón közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

⁶ Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont alapján, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

⁷ Rtv. 33. § (2) bekezdés b) és f) pontok alapján a rendőr előállíthatja azt a személyt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható; aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

⁸ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (4) bekezdés szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

⁹ A helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdései szerint ha a jogszabály helyszíni bírság kiszabását lehetővé teszi és a hatóság tagja a helyszíni bírság kiszabása mellett dönt, ezt közli az elkövetővel, egyben tájékoztatja a jogkövetkezményekről, valamint a szabálysértéshez rendelt közúti közlekedési előéleti pontról. Ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét, a helyszíni bírság összegét tudomásul veszi, a hatóság tagja helyszíni bírságot szab ki. A helyszíni bírság tudomásulvétele esetén a hatóság tagja tájékoztatja az elkövetőt a helyszíni bírság végrehajtására vonatkozó törvényi rendelkezésekről [Sztv. 135. § (4) bekezdés].

Ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét nem veszi tudomásul vagy a helyszíni bírság összegét vitatja, a hatóság tagja a helyszíni bírságolást befejezi és közli az elkövetővel, hogy feljelentést tesz.

¹⁰ Rtv. 29. § (3) bekezdése szerint az igazoltatás során rögzíteni kell - ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorszámát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

elvégzése, ténylegesen – figyelembe véve a befogadás és a kiengedés időigényét – 18.00 órától másnap 00.30 óráig tartott. Az előállítás időtartama mindösszesen hét óra huszonhat perc volt. A zsúfoltság miatti többletfeladatokat is tekintetbe véve alaptalan a törvényes határidő keretei között lévő előállítási időtartam sérelmezése. A bírói jogalkalmazási gyakorlat egyes ügyekben (Fővárosi Bíróság 20.K. 32.593/2007/8. számú ügy¹¹) szintén arra az álláspontra helyezkedett, hogy ha az előállítás a Rendőrség túlterheltsége miatt hosszabb ideig, de a törvényes időtartamot meg nem haladó ideig tart, az előállítás nem veszti el jogszerűségét.

Ezt igazolja, a törvényi szabályozás¹² is, amely úgy rendelkezik, hogy az előállítás „a szükséges ideig...” tarthat. A szükséges idő ez esetben nyilvánvalóan, az előállítás során elvégzendő feladatokhoz szükséges időt jelenti. Az eset összes körülményét figyelembe véve, előre nem látható okok (egy fogdába egyszerre több mint száz embert kellett néhány órán belül elhelyezni) miatt váratlanul és nagy mértékben megnövekedett ügyszám miatt az ügyintézési határidő a megszokottól eltért, azonban a személyes szabadság korlátozásának időtartama a törvényes maximumot nem lépte túl (az előállítás a szükséges ideig, de legfeljebb 8 – meghosszabbítva legfeljebb 12 – órán át tarthat)¹³. Ezért a panaszos – az illetékes rendőri szervek hirtelen és jelentős mértékben megnövekedett feladataira tekintettel – alaptalanul sérelmezi az előállítás időtartamát.

A kényszerítő eszköz – testi kényszer – alkalmazása kapcsán az alábbiakat szükséges megállapítani. A panaszossal szemben a rendőr az Rtv. 47. § alapján az ellenszegülés megtörésére testi kényszert alkalmazhat¹⁴. Mivel a Panaszos többszöri rendőri felszólításnak sem tett eleget, továbbá megtörtént a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően az erre irányuló figyelmeztetés is szakmai és jogi szempontból indokolt volt a testi kényszer alkalmazása. Egyébiránt a testi kényszer alkalmazását – ami nem valósított meg kényszerítést, mivel abban nyilvánult meg, hogy a Panaszost a karjánál fogva vezette az eljáró rendőr a szolgálati gépkocsinhoz – a Panaszos nem fogalmazott meg panaszt, ezért ennek külön elbírálását jelen eljárás során mellőztem.

IV.

A Panasztestületnek a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában az előállítás időtartamára vonatkozóan tett megállapításaival és az azokból levont következtetésekkel a határozat III. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet.

¹¹ Fővárosi Bíróság 20.K. 32.593/2007/8. számú ítélet indokolásában kifejtette, hogy „A demonstráció miatt előállított személyek nagy számára figyelemmel a bíróság nem tartotta a felperes 2007. február 3. 12.10 órától 19.50 óráig tartó – azaz 7 óra 40 percet kitevő – előállításának időtartamát jogszerűtlennek, mert az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint ez a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja a személyi szabadságot, a felperes vonatkozásában alkalmazott előállítás ideje pedig ezt nem haladta meg.”

¹² Rtv. 33. § (3) A Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

¹³ Rtv. 33. § (3) A Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

¹⁴ Rtv. 47. § A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Panasztestület állásfoglalásában a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét is megállapította azért, mert a helyszínen hangosbemondón keresztül folytatott felszólítások alkalmával nem mondták be a rendőri intézkedések pontos indokát.

A rendőri intézkedést megelőző felszólítás – a helyszínen elhangzott rendőri közlemény¹⁵ – egyértelmű utalást tett arra, hogy a rendezvény jogellenes ezért kell a helyszínt elhagynia a felszólított személyeknek. A jogellenességre vonatkozó rendőrségi állítást az Rtv. szerint a panaszos a helyszínen nem mérlegelhetette, és engedelmisségét sem tehetette mérlegelése eredményétől függővé. Ezen szigorú engedelmisségi kötelezettség ellentételezéseként a törvény a panaszos részére – függetlenül a rendőri közleménytől – jogorvoslati lehetőségként panaszjogot biztosít, és garanciális elemként a panaszt formális eljárás keretében rendeli elbírálni¹⁶.

A panaszossal szembeni egyedi intézkedések kapcsán valamennyi intézkedés okát egyértelműen közölték, jogorvoslati jogára is felhívták a figyelmét. A panaszos ebben az ügyben élt is jogorvoslati jogával, és a panaszának érdemi elbírálása a törvényi rendelkezéseknek megfelelő eljárásban jelen határozattal megtörtént. Ezért a Panasztestület fenti megállapításával nem értek egyet, az általa sérelmesnek tartott rendőri közlemény tartalma közvetve sem okozott jogtól való megfosztást, a panaszost jogsérelem miatt nem érte. A Panasztestületnek az említett állásfoglalásában a panaszos igazoltatása és előállításának, valamint a ruházat átvizsgálása jogalapja tekintetében tett megállapításaival és következtetéseivel egyetértek.

E helyütt is hangsúlyozom, hogy az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is, nevezetesen, hogy megjelölték-e a tér elhagyására történő felszólítás jogalapját (ld. 4. oldal). A Panasztestület állásfoglalásában több oldalon keresztül a panaszügyön túlmutató, általános, a rendezvény felosztatása jogszerűségét is érintő megállapításokat is tesz, ezért fontosnak tartom leszögezni, hogy a jelen határozat kizárólag a panaszban sérelmezett intézkedések jogszerűségét vizsgálja, és a lefolytatott közigazgatási eljárás nem terjedt ki – a fent írtak alapján nem is terjedhetett ki – a Panasztestület állásfoglalásában tett valamennyi – a konkrét panaszon túlmutató – megállapításra.

¹⁵ A helyszínen készült video felvétel alapján a felhívás szövege: „Hölgyeim és Uraim! A rendőri erők műveleti parancsnoka nevében tájékoztatom Önöket, hogy a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvényen vesznek részt. Megkérem / a törvény nevében felszólítom Önöket, hogy a jogsértő magatartásukat hagyják abba, oszoljanak szét, a területet (a Bajcsy-Zsilinszky úton/a Károly körúton) az Astoria irányába hagyják el! Ellenkező esetben a rendőrség a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 59. § (1) bekezdésében foglalt intézkedéseket és kényszerítő eszközt fog alkalmazni.”

¹⁶ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) és (2) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 93/A. (7) bekezdése valamint a 93/B. § (1) bekezdése alapján az országos rendőrfőkapitány a panaszról a Független Rendészeti Panasztestület állásfoglalásának kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

Az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

Az állásfoglalás a testi kényszer alkalmazása kapcsán csekély fokban állapított meg alapjogsérelmet. E kérdés kapcsán kifejti, hogy „*a fizikai kontaktus (a kar megfogása) nem társult kényszerítő jelleggel, azaz nem kellett a panaszt fizikai erő kifejtéssel cselekvésre, a helyszín elhagyására bírni, mivel a panaszos együttműködő volt, és magától elindult kifelé a tömegből.*” A kar megfogásában megnyilvánuló testi kényszer a Panasztestület meglátása szerint csekély fokban sértette a panaszos emberi méltóságát.

Ezzel kapcsolatban álláspontom a következő: az intézkedést fogantató rendőr a kísérés biztonságos végrehajtása érdekében, az Rtv.-ben biztosított felhatalmazás szerint (14. számú lábjegyzet) jogszerűen és szakszerűen, továbbá az esetet megelőző események figyelembevételével (többszöri felszólítás ellenére a helyszínen tartózkodók – így a Panaszos is – a rendőri intézkedésnek ellenszegültek, annak nem engedelmeskedtek) alkalmazta a testi kényszert oly módon, hogy az a fizikai érintésen túl egyéb kellemetlenséget a Panaszosnak nem okozott. Mindezek alapján a testi kényszernek illetően alkalmazása az emberi méltóságot az arányos és szükséges mértéket nem túllépve sértette.

Mivel a Panasztestület állásfoglalásától való eltérések indokolását a törvény kizárólag a jelen határozatban foglaltakkal kapcsolatban teszi kötelezővé, ezért a Panasztestületnek az Erzsébet téri rendezvényekre összességében tett megállapításaira jelen határozatomban – eltérő megállapítások hiányában – nem térek ki.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdése, 29. § (3) bekezdése, 30. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés *b)* és *f)* pontjai, valamint (4) bekezdése, 92. § (1) és (2) bekezdései, a 93/ A § (7) és (9) bekezdései;
- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése;
- a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142/A. § (1) bekezdése;
- a helyszíni bírságotól részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdései.

Budapest, 2010. május „ „

**Dr. Bencze József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**